

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR

Egy falevélre

Emlékkönyvbe

*Sodródok őszi fényben
Egy fáradt csillagon...
Miként ő, én is égtem:
Virágoztam vakon.*

*Lehulltam, mert virultam:
Világba szórt athom...
Örvénylő semmi múltam:
Magam sodortatom.*

*Sodornak álmok, évek
Szél hintaján... Hagyom.
Szebb lesz hideg levélnek...
Szeresetek nagyon!*

Maros-Vásárhelyt, 1892 októberében

Vendégek

*Hajts, a kurta lét csak álom:
Rajta, rongyok, cifra menték...
Mint futó kép, ritka vendég –
Vágtatunk a vak határon.*

*Rajta, rongyok, cifra menték!
Vén homokfutón, batáron
Vágtatunk a vak határon,
Lányok, férfiak, leventék!*

Lázáry René Sándor 1859-ben született Kolozsvárott. Latin és francia szakos tanár volt, kiváló romanista hírében állott, de hosszabb ideig hivatalnokként is működött. 1890-től Maros-vásárhelyen élt – ott hunyt el 1927-ben. Töredékes önéletrajza, harminchat verse, valamint három (Babits Mihályhoz, Molter Károlyhoz és Osvát Kálmánhoz intézett) levele 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékából. A felfedezést követő filológiai kutatómunka, illetve életrajzi nyomozás eredményeképpen további harminchárom költeményre, jó néhány levélre és elegyes följegyzésre bukkantunk a költő életársának, Vajdaréthy Júliának mindaddig lappangó hagyatékában. (Marosi Ildikó és Marosi Barna, valamint dr. Vajdaréthy Rabán szíves hozzájárulásával közléteszi: KOVÁCS ANDRÁS FERENC.)

Vén homokfutón, batáron
Hajt a vágy, mely egyre bent ég:
Lányok, férfiak, leventék
Hídon át, hegyen, vad áron.

Hajt a vágy, mely egyre bent ég:
Túl a szón, hazán, barátan...
Hídon át, hegyen, vad áron –
Hajrá, vár az Új, a Szent Vég!

Túl a szón, hazán, barátan,
Mint futó kép, ritka vendég –
Hajrá, vár az Új, a Szent Vég!
Hajts, a kurta lét csak álom...

Maros-Vásárhelyt, 1892 novemberében

Kis magyar groteszk

Megy Puskin Sándor át a Postaréten,
Megy egyszemélyben Lermontov Mihály,
S így szól magához: „Miska! Mostan értem...
Szánj meg, figyelj, mert elmondom – mi fáj.

Meglőnek majd, ha még szeretni mersz tán:
A bú sörétje súlyos, ó, tömör,
S a boldogság túl többzernyi versztán,
Mint csábos ízben bujdosó csömör.

Én, Puskin Mihály, én, Lermontov Sándor,
Tántorgó szélben lékelt lelkeű vándor:
Én mondtam ezt, midőn halálba mék,

Mert provokált a Sors, a sarki pék,
A mészáros, a könyvelő s a kántor...
Szívem, szakadj meg – itt lyukadj ki még!”

Maros-Vásárhelyt, 1893 januárjában

Erdélyi harangok

*Kétszáz év múlva rólunk semmi hír már –
Kaczaghatsz hát, hisz mindhiába sírnál...*

*Mert jó mulatság volt ez – férfimunka.
S nem tudni még: mi lesz, ki tér nyomunkba?*

*Kolozsvárott vagy Maros-Vásárhelyütt
Nem kérdi senki: „Sándor, újra elgyütt?”*

*Más örvend, csókol, hívja, szidja Istent...
Más öldököl, lop, irhát s lelket is ment...*

*Más él-hal, búsul helyettünk, s ha tudja:
Boldogságát is helyettünk hazudja.*

*Más lakja házunk, más hordozza arczunk,
Más álmodik – mi már csak mélyen alszunk,*

*Álmok nélkül, mint nyelvetlen harangok...
Oly szótlánul nyugosznak lenn a hangok,*

*Mert szó sincs már, fohász, fakult esengés,
Ha megtört, hűvös ércbe fült a zengés...*

*Visszhangja bennünk elbolyong, ha alszunk:
Más lakja házunk, más hordozza arczunk.*

Maros-Vásárhelyt, 1893 februárjában

Orpheumi chanson

Özséb úrnak a zengerájba

*Bonzsúr, kicsi lány!
Pardóz, pofikám!
Mindegy, ki silány,
Mindegy, ki vidám...
Fő az elegansz!
Fűző, dudor, ék!
Fél ész, fele sansz!
Minden buborék!
Bú, bú, buborék...*

*Pompás a dinél!
 Pezsgő, pralinél!
 Válczer ma az úr!
 Polkáz a mazúr!
 Chopin Frédéric
 Ránk sem hederít!
 Sikkes humoreszk!
 Herczig buboreszk!
 Bú, bú, buboreszk...*

*Naccsád csodaszép!
 Sasszé, maga rest!
 Ily nagy szoarét...
 Oh, mily pazar est!
 Jönnek Kaparék!
 Jönnek Kuporék!
 Csapnak kabarét!
 Minden buborék!
 Bú, bú, buborék...*

Maros-Vásárhelyt, 1904 februárjában

Sötétedő szememtől búcsúzó

Ady Endre könyvére

*Vénült szemem nagy látásokba fárad:
 Nem villan mélyén visszfénye csodáknak,
 Nem lakja többé Páris, Pest vagy Várad –
 Nincs ragyogása.*

*Kóbor szememnek mit se látom hasznát:
 Nem pillant perczre, szétfutó folyókra...
 Nem néz Küküllőt, Szajnát, Szamost, Kraszsnát –
 Könnye se lobban.*

*Szemem fényétől álmok megraboltak:
 Megvakítottak, voltam bár királyuk –
 Képekben krózus... Mindent meglakoltat
 Vélem a látás.*

*Vándor szemem felejt, ha mit látott:
 Másként tekint már földi víg valókra.
 Ó, te veszendő nézés – hamis, áldott
 Ūri sötétség!*

*Száll szemem fénye, elhagy, tovarebben:
Mégis enyém csak... Lettem aki lettem –
De nálam Isten sem láthatta szebben
Ezt a világot.*

Maros-Vásárhelyt, 1923 októberében

Zsoltár, várakozásban

*Uram, bocsáss el már – hadd menjek.
Majd jönnek mások, más adventek,
Más karácsonyok, más havak,
Más költemények, más szavak,
Más tartozásból támad más hit,
Óságos mód új tanba vásik –
Minden megmásít, minden másul,
Ha mi volt, csak a nincsből fásul:
Évek fakulnak, színek kopnak,
Költők hazudnak holnapoknak,
Fakulnak képek, kopnak rímek,
Maguknak senkik lopnak címet –
Ha mi volt, csak a nincsből fásul,
Várakozásban minden másul:
A régi verstan újba vásik,
Más reménységek jönnek, más hit,
Más hűtlenségek, más szavak,
Más hasonlatok, más havak,
Születnek mások más adventben,
Helyettem is majd – hát hagyj engem...*

Maros-Vásárhelyt, 1926-ban, András-nap után